

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ

۳۱۹

شماره ثبت

دوره یازدهم سال اول

تاریخ چاپ

عادی

طرح اصلاح موادی از قانون حمایت خانواده

کمیسیون های ارجاعی

	اصلی:
	فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۳۴ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

یکی از مشکلات اجتماعی گذشته، حال و آینده کشور اختلافات و دعاوی خانوادگی است و از بین دعاوی خانوادگی دعاوی مطالبه مهریه از جمله دعاوی خانوادگی است که دستگاه قضایی مستمراً با آن مواجه است و بخشی از زندانیان مالی را بدهکاران مهریه تشکیل می‌دهد. متأسفانه عدم فرهنگ سازی صحیح در رابطه با فلسفه مهریه و تصور اینکه مهریه پشتوانه ای برای استحکام خانواده می‌باشد، در اغلب شهرهای ایران مهریه های سنگین امری متعارف گردیده است و با توجه به تورم های دهه های اخیر در کشور و برخلاف دهه های ۶۰ و هفتاد که عمدتاً مبلغ ریالی به عنوان مهریه ذکر می‌شد امروزه ذکر سکه بهار آزادی رایج گردیده است. در عین حال در ابتدای دهه نود قانون گذار در قانون حمایت خانواده و در راستای جلوگیری از کاهش زندانیان مالی مهریه در ماده ۲۱ این قانون، مهریه تا میزان ۱۱۰ سکه مشمول مقررات قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی (حبس مدیون مامل) دانسته و مازاد بر آن را مشروط به تمکن و معرفی مال دانسته است. این اقدام قانونگذار اگر چه از جهاتی قابل دفاع می‌باشد اما ذکر ملاک ۱۱۰ سکه به نوعی تایید قانونگذار و ترویج ذکر سکه بهار آزادی به عنوان مهریه می‌باشد و در سال های اخیر به دنبال نواسانات قیمت طلا و افزایش بی رویه قیمت آن، بسیاری از بدهکاران مهریه را با مشکلات قضایی عدیده روبرو ساخته است که اصلاح قانون در این خصوص ضروری می‌باشد در راستی تعیین سقف برای مهریه جهت اجرای قانون نحوه محکومیت های مالی، پیشنهاد می‌شود در قانون به جای ذکر سکه مبنای دیگری از جمله حقوق کارگر که متناسب با نرخ تورم افزایش می‌یابد می‌توند ملاک متناسبی برای تعیین سقف باشد. همچنین در راستای کاهش پرونده های قضایی مطالبه مهریه، و نظر به اینکه مهریه مستند به سند رسمی می‌باشد و اصولاً نیازمند رسیدگی قضایی نمی‌باشد و در اغلب قریب به اتفاق پرونده های مطالبه مهریه، حکم محکومیت پرداخت مورد انتظار است، لذا صدور مستقیم اجراییه توسط محاکم قضایی علاوه بر حمایت بیشتر از زوجه، به کاهش تعداد پرونده های مهریه منجر خواهد شد.

لذا طرح ذیل تقدیم می‌شود:

سیدجلیل میرمحمدی میبیدی - حسین جلالی - موسی احمدی - جلال محمودزاده - علی علی زاده - حسینعلی شهریاری - امیرحسین بانکی پورفرد - علی زنجانی حسنلوئی - مهرداد ویس کرمی - سیدمحمد پاک مهر - علی اصغر عنابستانی - علی نیک زادثمرین - علی خضریان - محمدحسین حسین زاده

بحرینی - سیدجواد حسینی کیا - عبدالحسین روح الامینی نجف آبادی - محمدعلی محسنی بندپی -
محمدتقی نقدعلی - سیدمحمد مولوی - محمدصالح جوکار - سیدمحمود نبویان - سیدعلی یزدی خواه
- رضا آریان پور - رضا حاجی پور - بهروز محبی نجم آبادی - سیدناصر موسوی لارگانی - حسن
نوروزی - محمد باقری - زهرا شیخی مبارکه - سیدمصطفی آقامیرسلیم - الهام آزاد - بهزاد رحیمی -
روح اله نجابت - انور حبیب زاده بوکانی

معاونت تدوین متن و انتشار قوانین و مقررات
معاونت حقوقی ریاست جمهوری

عنوان طرح:

طرح اصلاح موادی از قانون حمایت خانواده

ماده ۱: یک تبصره به شرح ذیل به ماده ۴ الحاق می‌شود: «زوجه می‌تواند نسبت به مهریه مندرج در سند رسمی نکاحیه و متعلقات و خسارات قابل مطالبه آن وفق قوانین جاری کشور، درخواست صدور اجراییه نماید و در صورتی که زوج، ادعای پرداخت یا اعسار از پرداخت آن را داشته باشد می‌تواند نسبت به طرح دعوی مقتضی اقدام نماید. عملیات اجرایی جز در صورت صدور دستور موقت از سوی دادگاه، صدور حکم اعسار یا حکم متناقض با اجرائیه متوقف نمی‌گردد.»

ماده ۲: ماده ۲۲ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد: «هرگاه مهریه در زمان وقوع عقد نکاح، مال کلی فی‌الذمه باشد و تا پنج هزار برابر حداقل مزد روزانه کارگر ساده ارزش داشته باشد، وصول آن مشمول ماده ۲ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی خواهد بود و نسبت به مازاد آن فقط ملاتت زوج ملاک پرداخت است. اجراییه صادره نسبت به مازاد سقف مندرج در این ماده صرفاً نسبت به اموال و دارایی قابل توقیف زوج قابل اجرا خواهد بود. رعایت مقررات مربوط به محاسبه مهریه به نرخ روز الزامی است.»

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح:

طرح اصلاح موادی از قانون حمایت خانواده تقدیم می شود.

معاون قوانین

معاونت تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
معاونت حقوقی ریاست جمهوری

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل

به شرح زیر تقدیم می شود:

- ۱- سابقه تقدیم:** ماده ۱۳۰ قبلاً تقدیم نگردیده است
- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در
- کمیسیون
- صحن (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک با:
- با تغییر اساسی با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)
- پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی
- با انقضاء شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان
- مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد می باشد

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

- رعایت شده است.
- رعایت شده است (با نظر کارشناسی) در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی
- رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی)

الف- ماده ۱۳۱-

- اول- حداقل امضا لازم (۱۵ نفر) دارد ندارد
- دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد ندارد
- سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد
- چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ب- ماده ۱۳۸-

- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان مواد متعدد
- بیش از یک موضوع ماده واحده
- مواجهه با ایراد نمی باشد.
- می باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ :

اول: از نظر قانون اساسی؛

- طرح تقدیمی با قانون اساسی به طور کلی مغایرت ندارد.
- دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

- طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.
- دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

- طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
- دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

- الف- ماده ۱۴۰- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
- نشده است. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.
- ب- ماده ۱۸۱- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود
- می شود
- و نیاز به ۲/۳ رای نمایندگان ندارد.
- دارد.

تعداد ..... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

- ۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
- دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

در رابطه با طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی: - عنوان، کلی است و باید به « اصلاح مواد ۴ و ۲۲ قانون حمایت خانواده» اصلاح گردد.
- ماده ۴ دارای یک تبصره بوده و لذا الحاق یک تبصره جدید به آن باید با درج شماره باشد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱. در اجرای بند (۱):

- الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض
- وجود ندارد
- وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.
- ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط
- وجود ندارد
- وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲. در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع

- لازم است.
- لازم نیست.

تعداد ..... برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

--

ب- سوابق قانونی

--

معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس